

Täysistunto

Perjantai 17.2.2017 klo 12.59—13.31

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.31.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (12.59—13.31).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 16.2.2017 antanut hallituksen esitykset HE 5-8/2017 vp.

2.2. Valtioneuvoston selonteot

Valtioneuvosto on 16.2.2017 antanut eduskunnalle selonteon VNS 3/2017 vp Valtioneuvoston puolustusselonteko.

2.3. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 667, 670, 672-676/2016 vp.

3. Kansalaisaloite avioliiton säilyttämisestä aidosti tasa-arvoisena, miehen ja naisen välisenä liittona ja sukupuolineutraalin avioliittolain kumoamisesta

Kansalaisaloite KAA 2/2016 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 1/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 1/2017 vp. Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus hylätään. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 16.2.2017 pidetyssä täysistunnossa. Yleiskeskustelussa on Mika Niikko Antero Laukkanen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen sisältyvä 1. ja 2. lakiehdotus.

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt äänestetään käsittelyn pohjaa koskevasta ehdotuksesta. Joka yhtyy valiokunnan ehdotukseen lakiehdotuksen hylkäämisestä, äänestää "jaa"; jos "ei" voittaa, on lakiehdotuksen käsittelyn pohjaksi hyväksytty Mika Niikon ehdotus.

Mikäli vastalauseeseen sisältyvä pohjaesitys hyväksytään, eduskunta samalla hyväksyy 1. lakiehdotuksen 1 ja 2 §:n sekä 2. lakiehdotuksen 9 luvun 6—8 ja 10 §:n sekä voimaantulosäännöksen vastalauseen mukaisina.

Menettelytapa hyväksyttiin.

Valiokunnan ehdotus "jaa"; Mika Niikon ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 120, ei 48, tyhjiä 2; poissa 29 (äänestys 1).

Eva Biaudet r: Arvoisa puhemies! Yritin painaa "jaa"-painiketta, mutta se ei onnistunut, sormi ei toiminut. Tarkoitin äänestää "jaa".

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Merkitään pöytäkirjaan.

Anteeksi, nyt on epäselvää, nousiko edustaja Zyskowicz ylös sitä varten, että myös hän äänesti väärin, vai muusta syystä.

Ben Zyskowicz kok: Herra puhemies! Saattaa olla, että äänestin väärin, mutta äänestin oman näkemykseni mukaisesti. [Naurua]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Asia selvä. Juuri näin edustaja tekee.

Äänestettyään näkemyksensä mukaisesti edustaja Zyskowicz vielä nousi ylös silloin kun muutkin, jotka halusivat muutosta äänestykseensä.

Äänestyksen jälkeen Krista Mikkonen kävi ilmoittamassa, että hänen äänestystuloksensa ei rekisteröitynyt ja hänen tarkoituksensa oli äänestää "jaa".

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 2/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Sivistysvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 17/2017 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi sivistysvaliokunnan jäseneksi edustaja Outi Alanko-Kahiluodon.

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elintarvikelain 30 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 1/2017 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 1/2017 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 1/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

6. Lakialoite laeiksi veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lakialoite LA 1/2017 vp Jari Myllykoski vas ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

13.06 **Jari Myllykoski vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Harmaa talous on hyvinvointivaltion vihollinen numero yksi. [Hälinää] Harmaa talous rapauttaa hyvinvointipalveluiden rahoitusta ja yhteiskunnan moraalia. Harmaan talouden aiheuttamien veromenetysten tarkka arviointi on mahdotonta, mutta on selvää, että ne ovat merkittävät. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan raportissa vuodelta 2010 esitetty karkea arvio veromenetyksistä vuoden 2008 tasossa oli 2,5—3,5 miljardia euroa vuodessa. Osa asiantuntijoista arvioi summan vieläkin suuremmaksi. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat! Te olette siellä ja käytte omia keskusteluja, mutta edustaja Myllykoski on täällä, siinä paikassa, missä eduskunnassa pidetään puheet. Toivon, että kunnioitatte sitä oikeutta, mikä hänellä on, saada kaikessa rauhassa pitää puheenvuoronsa.

Kiitoksia, arvoisa puhemies! — Yksi osa harmaata taloutta on pimeä työ eli verotuksen ulkopuolella tehtävä työ. Työ voi olla joko kokonaan tai osittain verotuksen ulkopuolella. Palkkatyöhön liittyvää harmaata taloutta on myös alipalkkaus ja lakisääteisten maksujen laiminlyönti. Esimerkiksi edellä mainitussa tarkastusvaliokunnan raportissa arvioitiin kertymättä jääneiden sosiaaliturvamaksujen osuudeksi useita satoja miljoonia euroja. Tämä raha on pois meidän yhteisen sosiaaliturvamme rahoituksesta. Näihin tapauksiin, alipalkkaukseen, yleensä vielä liittyy työsyRJintärikoksia.

Palkkatyöhön liittyvään harmaaseen talouteen meillä on toimiva resepti. Rakennusosalalla otettiin vuoden 2012 aikana käyttöön veronumero. Jokaisella työntekijällä tulee olla näkyvillä veronumeron sisältävä henkilötunniste, jonka avulla kuka tahansa voi tarkistaa työntekijän kuulumisen veronumerorekisteriin. Veronumerorekisteri on verkossa kaik-

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

kien käytettävissä, ja syöttämällä siihen veronumeron voi tarkistaa työntekijän kuulumi-
sen rekisteriin.

Arvoisa puhemies! Rakennusalan veronumero on ollut hyvä uudistus. Veronumerore-
kisteriin kuuluvien henkilöiden määrä on noussut yli miljoonaan. Verohallinnossa tehtiin
alkuvuodesta 2015 selvitys veronumeromenettelyn käytön hyödyistä. Verohallinnon varo-
vaisen arvion mukaan menettelyn käyttöönotolla saavutetaan vuosittain noin 50 miljoonan
veroeuron verohyöty. Veronumeron käyttöönoton myötä rakennusalan palkkasumma kas-
voi 6,9 prosenttia vuonna 2012, vaikka rakentamisen määrä samaan aikaan laski 4,8 pro-
senttia. Seuraavana vuonna palkkasumma nousi vielä 0,2 prosenttia, vaikka rakentamisen
määrä laski vielä 2,7 prosenttia.

Rakennusallalla työskenteli vuonna 2012 Tilastokeskuksen mukaan 133 000 palkansaa-
jaa. Metallinjalostuksen sekä koneiden ja laitteiden valmistuksessa työskenteli 2016 sa-
maisena tilastona mukaan yhteensä 148 palkansaaajaa. On aivan selvää, että eri aloilla työ-
skentelevien määrien tilastot ovat meidän kaikkien käytettävissä, mutta valitettavasti tie-
dämme, että näilläkin aloilla on paljon pimeää työvoimaa ja alipalkattua työvoimaa. Vali-
tettavasti siitä huolimatta, että mallikas ja itsekin omia menetelmiään kehittänyt Meyerin
telakka tavoittaessaan alipalkkaa maksavan yrityksen ei ota enää tätä alihankkijaa omille
tilauksilleen eikä anna alihankintatöitä, aluehallintoviranomainen totesi telakalla olevassa
alihankintaverkossa maksettavan 2—3 euron tuntipalkkoja. On selvää, että näillä palkan-
maksuilla ei suomalainen yrittäjä ole kilpailukykyinen ulkolaisen yrittäjän kanssa.

Onkin tärkeää, että puolustaaksemme suomalaista yrittäjyyttä ja suomalaisten mahdol-
lisuuksia työllistyä otamme veronumeron käyttöön välittömästi. Meillä on jo riittävän pit-
kä kokemus siitä ja sen hyödyistä rakennusallalla, joten hallituksen ei tulisi viivyttää tä-
män keinovalikoiman käyttöön ottamisen kanssa. Erityisen tärkeänä pidän sitä, että kun
meidän verokertymät ovat tällä haavaa huonot ja hallitus joutuu leikkaamaan, niin sen ar-
violta noin sadan miljoonan avulla, mitä veronumerolla näille palvelualueille — majoitus ja
ravitsemus, kiinteistöhuolto ja teknologiateollisuus — voitaisiin saada, monta leikkausta
voitaisiin sosiaalipuolelta, koulutuksesta, lasten esiopetuksesta poistaa. Sitä kautta tämä
talkoo on todella terveellinen.

Arvoisa puhemies! Toivon, että viesti tavoittaa hallituksen ja ministeri Orpon.

13.12 Ben Zyskovicz kok: Arvoisa herra puhemies! Rakennusala tunnettiin aikaisem-
min alana, jolla teetettiin työtä ilman työnantajamaksuista ja muista lakisääteisistä velvoit-
teista huolehtimista ja jolla tehtiin työtä niin sanottuja pimeitä palkkoja vastaan. Tällaises-
sa tilanteessa nämä työt tarjoavat huijarit saavat ylivoimaisen kilpailuedun rehellisiin yrit-
täjiin verrattuna, ja tällaisessa tilanteessa nämä pimeän palkan saajat yleensä kuppasivat
yhteiskuntaa kahta kautta: yhtäältä nostettiin palkkaa maksamatta siitä veroa ja toisaalta
nostettiin sellaisia sosiaalitukia, esimerkiksi työttömyyskorvausta, joihin ei olisi ollut oi-
keutta, jos nämä pimeät palkat olisivat olleet tiedossa.

On aivan erinomainen asia, että rakennusala itse ja viranomaiset ovat näiden aikojen jäl-
keen huomattavasti edenneet rakennusallalla harmaan talouden torjunnassa ja tämä veronu-
merojärjestelmä on ollut todella hyödyksi, ja hienoa, että tällaista edistystä on aikaansaatu.

Yhdyn niihin näkemyksiin, kun tästä veronumerojärjestelmästä on näin positiivisia ko-
kemuksia, että pitäisi arvioida, eikö järjestelmää ole laajennettavissa muillekin aloille, joil-
la tämänkaltaiset ongelmat ovat yleisiä — vai olisiko sitten esimerkiksi ravintola-alalla tai

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

vastaavilla otettavissa käyttöön muita, nykyistä tehokkaampia keinoja harmaan talouden torjumiseksi.

13.14 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Minusta on tärkeää, että edustaja Myllykoski nostaa esille sen, että me voimme edetä entisestään harmaan talouden vastaisessa työssä. Harmaa talous on syöpä, joka nakertaa suomalaista hyvinvointivaltiota, mutta se nakertaa myös rehellisten yrittäjien mahdollisuutta rehellisesti tehdä työtä, pärjätä ja menestyä, kun vilunkiyrittäjät hyväksikäyttävät sekä työntekijöitä että järjestelmää sillä, että eivät maksa veroja, sosiaalimaksuja ja eläkemaksuja, niin kuin ne kuuluu maksaa.

Arvoisa herra puhemies! Edellinen, Kataisen hallitus otti käyttöön veronumeron. Silloin teimme laajaa yhteistyötä harmaan talouden vastaisessa työssä. Siinä vasemmistoliiton lisäksi voi erityisesti mainita muun muassa ministeri Lauri Ihalaisen, joka oli hyvin aktiivinen siinä työssä. Ja nyt kun näemme niitä tuloksia, mitä rakennusosalta on tullut, niin kyllä ne osoittavat sen, että niillä aloilla, joilla on näitä samankaltaisia ongelmia, pitää ottaa käyttöön myös veronumerot ja muut keinot, joilla vähennetään harmaata taloutta ja rikollista toimintaa.

Iso ongelma suomalaiselle yhteiskunnalle on se, että meille tulee isot tulojen menetykset. Jos näihin ei puututa, niin toisella puolella on tälläkin hallituksella ollut sopeuttaminen leikkaamalla. Olisi reilumpaa, että leikataan rikollisten tuloja kuin että leikataan työttömiltä, eläkeläisiltä, opiskelijoilta ja lapsiperheiltä. Sen vuoksi toivon, että eduskunta antaa tälle lakialoitteelle hyvän käsittelyn, [Puhemies koputtaa] ja toivottavasti tämä innostaa hallitusta toimimaan.

13.16 Kari Uotila vas: Arvoisa herra puhemies! Noin 20 vuotta sitten olin niiden kolmen kansanedustajan joukossa, jotka tekivät ehdotuksen käydä ajankohtaiskeskustelu harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnasta eduskunnassa. Kaksi muuta kansanedustajaa olivat SDP:n Klaus Hellberg ja kokoomuksen Minna Karhunen. Silloin käytiin varsin räväkkää keskustelua, ja silloin tunnelmat ja asenteet suhtautumisessa harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaan olivat kovin erilaiset kuin tänä päivänä. Silloin myöskin käytiin jopa Verohallinnon sisällä sellaista keskustelua, onko oikein muodostaa erikoistoi-
menpiteitä, onko oikein muodostaa erikoisyksikköä harmaan talouden ja verorikollisuuden torjuntaan, mennäänkö normaalilla verotarkastusmenettelyllä, ja elinkeinoelämän piiristä tuli aika paljon sellaista syytöstä, että ei ole mitään perusteita aloittaa tällaista tehostettua harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaa, että kyllä asiat suurin piirtein kunnossa ovat.

Sen jälkeen on onneksi tapahtunut paljon monen hallituksen toimesta, ja nyt jokainen tietää sen, mitä jo silloin 90-luvun lopulla korostettiin, että on kolme syytä, minkä vuoksi meidän pitää kynsin hampain taistella talousrikollisuutta ja harmaata taloutta vastaan.

Ensimmäinen on ne vero- ja muut menetykset, taloudelliset menetykset, joita vilunkiyri-tykset, veronkiertäjät ja talousrikolliset sysäävät toisten maksettavaksi — ne menetykset, joita tarvitaan hyvinvointivaltion palveluitten ja turvan ylläpitämiseen.

Toinen tekijä on se, että harmaa talous ja talousrikollisuus vääristävät kilpailua. Ei ole mitään mahdollisuutta rehellisellä yrittäjällä, joka työntekijöineen pyrkii pärjäämään kilpailussa, jos samassa korttelissa samalla toimialalla työskentelee yrittäjiä, jotka jättävät kaikki velvoitteensa hoitamatta niin palkkojen, työsuojelun kuin kaikkien muitten velvoitteiden osalta. Kilpailukykyä ei sillä rehellisellä yrittäjällä kerta kaikkiaan ole.

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

Kolmas, jota tässäkin keskustelussa on jo korostettu, on moraalien ja etiikan vaarantuminen. Jos yhden sukupolven aikana yleisesti moraaliksi muuttuu se, että on ihan jees sallia harmaa talous, veronkierto ja talousrikollisuus, niin se tuhoaa pitkällä aikavälillä tämän hyvinvointivaltion rahoitusperustan ja moraalien.

Sen vuoksi ne kaikki toimenpiteet, mitä on tehty pitkän ajan kuluessa, ovat olleet tehokkaita ja tervetulleita. Kun puhutaan rakennusalaista, käännetty arvonlisäverovelvollisuus ja veronumero ovat olleet konkreettisia, tehokkaita keinoja.

Yhdyn täysin edustaja Myllykosken lakialoitteen tavoitteeseen siitä, että pikaisesti tätä rakennusalaista kiistatta tehokkaaksi todettua keinoa laajennetaan. Vaikka olen 17-vuotiaana 1972 aloittanut Hietalahden telakalla laivanrakentajan hommat, niin korostan sitä, että rakentamista se on laivan rakentaminenkin. Ne riskit, mitkä rakennusalaista sisältyvät siihen, että velvoitteet jätetään hoitamatta, kyllä koskevat myöskin telakkateollisuutta, muuta teknologiateollisuutta ja muita toimialoja myös. Elikkä ehdottomasti tämä veronumeron käytön laajentaminen mahdollisimman nopeasti muillekin toimialoille on välttämätöntä, jotta ketju tehostuneista ja parantuneista harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntakeinoista saa jatkua ja saadaan niitä veroeuroja parempaan käyttöön kuin vilunkiyrittäjien taskuihin.

13.20 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Arhinmäelle ja edustaja Uotilalle näistä kiitoksista, jotka kohdistitte minulle tästä lakialoitteesta. Mutta haluan nyt muistuttaa, että tämä on vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tekemä aloite, jossa olin ensimmäisenä allekirjoittamassa. Tämä on meidän eduskuntaryhmämme Tolkkua työelämään -kampanjan tulosta, ja siinä mielessä olen tyytyväinen, että me olemme saaneet tämän aikaan.

Meillä viime vaalikaudella edettiin todella hyvin harmaan talouden torjunnassa ja veronumeron käyttöönnotossa. Mutta tuli vuosi 2014, jolloin kun pohdittiin muun muassa majoitus- ja ravintola-alalle veronumeron käyttöönottoa, se haudattiin odottamaan kansallisen tulorekisterin käyttöönottoa vuonna 2019. Se on aivan liian kaukana. Pääministeri Sipilä on huolissaan köyhydestä ja syrjäytymisestä ja on perustanut työryhmän pohtimaan sitä. Minä haluaisin, että hallitus ottaisi tämän työkalun käteensä, jolloin me voimme välittömästi saada verotuloja, jolloin me voimme torjua syrjäytymistä ja köyhyyttä tehokkaammin kuin työryhmän muodossa. Nyt heti välineet käyttöön, ja aloitetaan tämä työ harmaan talouden kitkemiseksi.

Haluan vielä todellakin korostaa, niin kuin tässä puheenvuoroissa on tullut esille: Tämä on suomalaistyötä suomalaisen yrittäjän paremmista pärjäämisen mahdollisuuksista. Samalla se tarkoittaa, että meillä eivät niin mahdollisia ole työsyryntärikokset, joita tälläkin hetkellä tässä maassa tapahtuu aivan liian paljon ulkomaalaisen työvoiman osalta, jotka sitten ovat omiaan poistamaan suomalaisen työntekijän työllistymismahdollisuuden.

13.22 Mika Raatikainen ps: Arvoisa herra puhemies! Täällä on kuultu paljon hyviä puheenvuoroja, kiitokset edustajille Myllykoski, Arhinmäki, Uotila ja Zyskowitz. Minulla ei ole tähän hirveän paljon mitään lisäarvoa, aika paljon tuli kaikki kerrottua. Mutta tämä on tosiasia, että harmaa talous syö koko yhteiskuntaa ja voitaisiin todellakin käyttää paljon paremmin näitä varoja, mitkä jäävät nyt tulematta tai menevät sitten ties minne tarkoituksiin, nämä pimeästi saadut rahat ja tulot. Minulla on paljon pienyrittäjätuttuja, jotka ovat ravin-

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

tola-alalla ja sanovat, että ilman muuta he haluaisivat itse, että tulisi käyttöön tämä numerosysteemi, koska he kokevat, että kilpailutilanne ei ole rehellinen tällä hetkellä.

Toisekseen, mitä tähän harmaan talouden torjuntaan tulee, niin jos saadaan veronumeroilla näitä juttumääriä pienemään, se tietysti helpottaa poliisin taakkaa niin, että pystytään keskittymään muihin asioihin. Jokainen juttu, mikä saadaan tällaisilla keinoilla poistettua, vähentää poliisin työtaakkaa näistä, ja voi tosiaan sitten keskittyä muihin rikoksiin tai muihin poliisitehtäviin.

Eli oikein hyvä aloite. — Kiitoksia.

13.23 Ville Tavio ps: Arvoisa herra puhemies! Tämä on minustakin sellainen aloite, jossa on hyviä asioita, ja on kiva vaihteeksi olla tässä salissa vasemmistoliiton kanssa samaa mieltä. Ollaan aika samoilla linjoilla. Mielestäni varsinkin Myllykoski oikein isänmaallisesti puhui suomalaisen työvoiman puolesta, kiitos siitä.

Minä olen itse saanut aika monta yhteydenottoa juuri ulkomaalaisesta työvoimasta ja ulkomaalaisista yrityksistä, jotka Myllykoski tuossa rohkeasti mainitsi. Se tuntuu kieltämättä erikoiselta, jos katsotaan vaikka auton pesemistä: Meillä on Turussa sellainen Hesburger-pesulinja, jossa minä toisinaan käyn, vaikka aina eivät autot tule oikein puhtaaksi. Mutta tuntuu oudolta, että samaan hintaan se pestään sitten käsin siinä vieressä, ja sama koskee vähän pitserioita ja partureita ja näin. Eli se tuntuu oudolta, miten täällä ulkomaalaiset toisaalta pystyvät niin kilpailukykyisiä yrityksiä perustamaan. Sinänsähän se on oikein hyvä, jos turvapaikanhakijat toisaalta olisivat sillä tavalla innovatiivisia, että he perustaisivat näitä palvelualan yrityksiä. Kuten sanoin, kun se auto ei oikein siellä konepesussa itselläni tunnu puhdistuvan, niin olisihan se ihan hyvä, mielelläni sen vien sitten käsinpesuun. Mutta sitten haluan kyllä tietää, että siellä on kaikki velvoitteet hoidettu ja verot maksettu.

Ei tästä mitään tule, ellei veroja makseta. Lisäksi minä korostaisin sitä, että tarvitaan varmaan kuitenkin valvontaa, tarvitaan kuitenkin nimenomaan tarkastuksia näihin yrityksiin, eli siihenkin täytyy kyllä kiinnittää huomiota.

13.25 Kari Uotila vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korostan kuitenkin sitä, että laittomasti toimiminen ja yritystoiminnan velvoitteiden hoitamatta jättäminen ei ole kyllä pelkästään maahanmuuttajien ja muun kuin suomalaisen kansalaisuuden omaavien ongelma. Silloin kun 90-luvun lopulla tähän asiaan ryhdyttiin kiinnittämään huomiota, niin meillähän oli paljon vähemmän tätä kansainvälistymistä, ja silloinkin se ongelma oli huuftava. Kyllä ihan perus- — en tarkoita sanoa perussuomalainen, vaan suomalainen — tavallinen ihminen on altis käyttämään näitä porsaanreikiä hyväkseen silloin, kun on mahdollista sillä tavalla toimia markkinoilla ja vääristää kilpailua ja jättää velvoitteita hoitamatta, eli se ei ole kyllä missään nimessä näin.

Muuten olen iloinen siitä, että edustaja Tavio tukee tätä vasemmistoliiton ryhmäaloitetta, mutta vähän kyllä kummeksuun tuota sävyä, joka kohdistui nyt nimenomaan ulkomaalaistaustaisiin.

13.26 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Harmaaseen talouteen pitää puuttua, harjoittavat sitä sitten kantasuomalaiset, maahanmuuttajataustaiset tai ulkomaalaiset yritykset. Kaikissa näissä tapauksissa aivan yhtä lailla se syö rehellisten yrittäjien mahdollisuuksia, yhtä lailla siinä monesti poljetaan työntekijöiden oikeuksia ja yhtä lailla siinä

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

menetetään verotuloja. Olisin hyvin varovainen siinä, että alkaisin leimaamaan, että jotkut tietyt väestöryhmät harjoittavat harmaata taloutta enemmän kuin toiset, vaan minusta meidän pitää tiukasti puuttua valvonnan keinoin, lainsäädännön keinoin ja kovempien sanktioiden keinoin harmaaseen talouteen, harjoittaa sitä kuka hyvänsä.

Kun paljon on keskusteltu esimerkiksi näistä pitserioista ja siitä, minkä hintaisia pitsoja voi myydä niin, että verot on maksettu, niin monesti kun seuraa pienten yrittäjien toimintaa, niin yrittäjäthän ovat duunareita siinä missä muutkin. Nekin, jotka ovat palkollisina, itse asiassa monesti tekevät huomattavasti pidempää päivää, epävarmimmilla tuloilla, ja monesti tuntuu, että nämä pienet yritykset perustuvat siihen, että yrittäjä joutuu tavallaan riistämään itse itseään tekemään 12-, 14-, 16-tuntisia työpäiviä saadakseen sen leivän, jotta hinnat ovat kohtuullisella tasolla. Usein näissä on tämä takana, mutta samaan aikaan on tärkeää, että on myös muita keinoja. Kun esimerkiksi puhutaan palvelualoista, niin pitäisi ottaa käyttöön tyyppihyväksytyt kassakoneet. Ei pelkästään se, että me pyydämme edustaja Tavion kanssa aina varmasti kuitenkin, yksin riittä, jos ei ole tyyppihyväksytyjä kassakoneita. Eli tämääntyyppisiä ratkaisuja tarvitaan, joilla kukaan ei saa etulyöntiasemaa [Puhemies koputtaa] toiseen yrittäjään nähden ja samalla syö meidän kaikkien verotuloja.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Keskustelu on päättynyt... — Anteeksi, edustaja Tavio vielä.

13.29 Ville Tavio ps: Arvoisa herra puhemies! Olisin vielä...

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Se oli siinä ja tässä, että kerkesi.

Joo, hyvä, että kerkesi vielä, ja edustaja Arhinmäkikin ehti vielä kuulemaan, kun minä olin just hänelle vastaamassa tähän. — Tuossa, mitä puhuitte, että tarvitaan juuri tyyppihyväksytyt kassakoneet, ollaan kyllä minun mielestäni juuri tällaisen harmaan talouden torjunnan ytimessä, koska tarvitaan nimenomaan helppoja keinoja, mitä yritykset velvoitetaan sitten noudattamaan. Tuo on sellainen, mistä minä ihmettelen, että miksei sitä ole oikeastaan laajemmin keskusteltu ja tutkittu, mitä se vaatisi, koska se vaikuttaa ensisilmäyksellä, että siinä tulee kustannuksia yrityksille valitettavasti, koska se kassakone voi olla aika tärkeä, mutta nimenomaan saataisiin varmistettua sitten se arvonlisäveron maksu juuri näillä kuiteilla.

Muistan joskus, kun joku kertoi, että — oliko se Koreassa vai missä — siellä oli jokaisessa kuitissa joku lottokuponki, mikä kuulosti aika erikoiselta, mutta se sai ihmiset aina pyytämään kuittia itselleen ja sillä tavalla he osallistuivat tällaiseen valtiolliseen lottoon, missä sitten arvonlisäverojen tuloista jaettiin koko ajan joitain palkintoja. No, idea oli kuitenkin hauska, ja sitä voisi miettiä vähän laatikon ulkopuolelta, mitä on tehtävissä nimenomaan siihen, että ei ole niin helppo tehdä kirjanpitorikosta sillä tavalla, että väärentäisi niitä pikku kuitteja siellä pikku firmassa, jossa kylläkin Suomessa siis on todella tiukkaa.

Täytyy pystyä etenemään niin, että kilpailukykyä ei vaaranneta, mutta samalla pystytään verovarvat keräämään kaikilta tehokkaasti.

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 9/2017 vp

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle Suomen Pankille myönnettävästä valtioneuvoston Kansainväliselle valuuttarahastolle annettavan lainan vakuudeksi

Hallituksen esitys HE 254/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 1/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 187/2016 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 1/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 185/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 1/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 21.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 21.2.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.31.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola